

Sygn. akt III AUa 2114/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Alicja Podlewska
Sędziowie:	SSA Daria Stanek (spr.) SSA Grażyna Czyżak
Protokolant:	sekr.sądowy Agnieszka Makowska

po rozpoznaniu w dniu 5 maja 2017 r. w Gdańsku

sprawy M. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

o prawo do renty szkoleniowej

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

od wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu- IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 października 2016 r., sygn. akt IV U 777/16

oddala apelację.

SSA Grażyna Czyżak SSA Alicja Podlewska SSA Daria Stanek

Sygn. akt III AUa 2114/16

UZASADNIENIE

M. W. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. z dnia 25 maja 2016 r., którą to decyzją organ rentowy wstrzymał wnioskodawczyni prawo do wypłaty renty szkoleniowej poczynając od dnia 01 czerwca 2016 r.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. wniósł o jego oddalenie. Pozwany powołał przepisy art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2015r.,poz.748) wskazując, że w związku z nadesłanym przez Powiatowy Urząd Pracy

w (...) zawiadomieniem o przebiegu procesu przekwalifikowania zawodowego z dnia 18 maja 2016 r., okres przekwalifikowania nie został zakończony.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 6 października 2016 r. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawczyni M. W. prawo do wypłaty renty szkoleniowej za okres od 1 czerwca 2016 roku do 10 lutego 2017 roku, sygn. akt IV U 777/16.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

Skarżąca M. W., ur. (...), z zawodu kelner, nigdy nie pracowała w tym zawodzie. Uprzednio pracowała jako sprzątaczką oraz pomocnik stolarza. Wnioskiem z dnia 18 sierpnia 2015 r. ubezpieczona wystąpiła do pozwanego o przyznanie jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W celu ustalenia, czy wnioskodawczyni jest niezdolna do pracy organ rentowy przeprowadził postępowanie z udziałem lekarza orzecznika ZUS i Komisji Lekarskiej ZUS.

Lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 23 września 2015 r. rozpoznał u badanej zeszywniające zapalenie stawów i uznał ją za częściowo niezdolną do pracy na okres jednego roku od 04 września 2015 r. Do powyższego orzeczenia zarzut wadliwości zgłosił Główny Lekarz Orzecznik ZUS

Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 03 listopada 2015 r. rozpoznała u skarżącej zeszywniające zapalenie stawów kręgosłupa - leczenie biologiczne w toku. Komisja ustaliła, że u ubezpieczonej doszło do naruszenia funkcji narządu ruchu. Potwierdza to badanie kliniczne, przedstawiona dokumentacja medyczna oraz konsultacja specjalisty ZUS. Wyżej wymienione dysfunkcje organizmu upośledzają sprawność całego organizmu w stopniu znacznym. Opinia konsultanta psychologa wskazuje jednak na możliwość przekwalifikowania zawodowego.

Na tej podstawie decyzją z dnia 19 listopada 2015 r. organ rentowy przyznał wnioskodawczyni prawo do renty szkoleniowej od dnia 11 sierpnia 2015 r. do 10 stycznia 2016 r., a kolejną decyzją z dnia 03 grudnia 2015 r. pozwany przyznał wnioskodawczyni rentę szkoleniową do 10 lutego 2016 r. (na okres 6 miesięcy).

Pismem z dnia 21 grudnia 2015 r. Starosta Powiatowy w (...) wystąpił o przedłużenie renty szkoleniowej do dnia 10 lutego 2017 r. w związku z tym, iż Powiatowy Urząd Pracy w (...) nie dysponował wolnymi środkami na finansowanie szkoleń dla osób poszukujących pracy z rentą szkoleniową.

Decyzją z dnia 28 grudnia 2015 r. na wniosek Starosty Powiatowego przedłużono skarżącej prawo do renty szkoleniowej do dnia 10 lutego 2017 r.

W dniu 20 maja 2016 r. do organu rentowego wpłynęło zawiadomienie Powiatowego Urzędu Pracy w (...) o odbyciu przez skarżącą kursu obsługi kas fiskalnych i komputera z zastosowaniem systemów handlowych w okresie od 25 kwietnia 2016 r. do 09 maja 2016 r., co umożliwia jej podjęcie zatrudnienia w handlu i usługach.

Zaskarżoną decyzją z dnia 25 maja 2016 r. pozwany wstrzymał wypłatę renty szkoleniowej od 01 czerwca 2016 r., stwierdzając w uzasadnieniu, że w związku z ukończeniem powyższego kursu w jego ocenie proces przekwalifikowania zawodowego został zakończony. Pozwany powołał się przy tym na przepisy art. 60 ust. 1, 2 i 4 oraz art. 102 ust. 2 pkt 2 i 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Skarżąca nie zgodziła się z powyższą decyzją, wnosząc odwołanie.

Przechodząc do rozważań merytorycznych Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 60 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2015 r., poz.748):

1. Osobie spełniającej warunki określone w art. 57, w stosunku do której orzeczono celowość przekwalifikowania zawodowego ze względu na niezdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie, przysługuje renta szkoleniowa przez okres 6 miesięcy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 4.

2. Okres 6 miesięcy, o którym mowa w ust. 1, ulega wydłużeniu na czas niezbędny do przekwalifikowania zawodowego, nie dłużej niż o 30 miesięcy.

3. Przedłużenie prawa do renty, o którym mowa w ust. 2, następuje na podstawie wniosku starosty.

4. Okres 6 miesięcy, o którym mowa w ust. 1, może ulec skróceniu, jeżeli przed upływem tego okresu starosta zawiadomi organ rentowy:

1) o braku możliwości przekwalifikowania do innego zawodu;

2) o tym, że osoba zainteresowana nie poddaje się przekwalifikowaniu zawodowemu.

Sąd I instancji wyjaśnił, że renta szkoleniowa została wprowadzona do polskiego systemu ubezpieczeniowego ustawą z dnia 28 czerwca 1996 r. o zmianie niektórych ustaw

o zaopatrzeniu emerytalnym i o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. Nr 100, poz. 461) jako jeden z elementów reformy systemu orzecznictwa lekarskiego w sprawach rentowych. Warunki nabycia prawa do renty szkoleniowej określa art. 60 cyt. ustawy: przysługuje ona ubezpieczonemu, który spełnia warunki do nabycia renty z tytułu niezdolności do pracy

ze względu na niezdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie, wobec którego orzeczona została celowość przekwalifikowania zawodowego. Stąd też orzeczenie o celowości przekwalifikowania zawodowego może dotyczyć wyłącznie osób częściowo niezdolnych

do pracy – tj. osób, które w stopniu znacznym utraciły zdolność do pracy zarobkowej, zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ustawy). Nieprecyzyjna redakcja ustawy emerytalnej sprawia, że w sytuacji orzekania o celowości przekwalifikowania zawodowego w ramach renty szkoleniowej, rozpatrywane są równocześnie dwa różne kryteria: zgodnie z art. 12 tej ustawy, rozpatrywana jest niezdolność do pracy zgodnie

z poziomem posiadanych kwalifikacji, w przypadku orzekania do celów renty szkoleniowej

– zgodnie z art. 60 tej ustawy rozpatrywana jest niezdolność od pracy w dotychczasowym zawodzie (a nie według poziomu posiadanych kwalifikacji).

Głównym celem renty szkoleniowej jest aktywizacja zawodowa osób, które utraciły zdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie, ale mogą - poprzez przekwalifikowanie zawodowe – odzyskać zdolność do pracy w nowym zawodzie, uzyskanym w okresie pobierania tego świadczenia. Ustawodawca powierzył zadanie organizacji szkolenia w celu przekwalifikowania zawodowego organom samorządu powiatowego. Zgodnie z art. 119 ust. 2 ustawy, organ rentowy wydaje decyzję o przyznaniu renty szkoleniowej na okres 6 miesięcy

i kieruje ubezpieczonego celem poddania się przekwalifikowaniu zawodowemu do Powiatowego Urzędu Pracy.

W świetle przepisu art. 102 ustawy o emeryturach i rentach z FUS:

1. Prawo do świadczenia uzależnione od okresowej niezdolności do pracy ustaje z upływem okresu, na jaki to świadczenie przyznano.

2. Prawo do renty szkoleniowej ustaje:

1) z upływem 6 miesięcy, jeżeli starosta nie wystąpi z wnioskiem o przedłużenie tego okresu;

2) od dnia otrzymania zawiadomienia starosty o braku możliwości przekwalifikowania do innego zawodu, także wówczas, gdy zawiadomienie to organ rentowy otrzymał

przed upływem 6 miesięcy;

3) z upływem okresu, na jaki świadczenie przyznano na wniosek starosty;

4) od dnia otrzymania zawiadomienia starosty o tym, że osoba zainteresowana przed upływem 6 miesięcy lub w okresie, o którym mowa w pkt 3, nie poddaje się przekwalifikowaniu zawodowemu.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że mimo wskazania przez organ rentowy jako podstawy wstrzymania renty szkoleniowej przepisu art. 102 ust. 2 pkt 2 i 4 w/w ustawy nie ma on w niniejszej sprawie zastosowania, gdyż żadna ze wskazanych w nim okoliczności nie miała miejsca. Również art. 60 ust. 4 tej ustawy nie ma niniejszej sprawie zastosowania, gdyż dotyczy on skrócenia 6 miesięcznego okresu pobierania renty szkoleniowej, a nie okresu przedłużonego, jak w przypadku skarżącej. Ubezpieczonej przedłużono okres pobierania renty szkoleniowej na podstawie 60 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Rozważenia zatem wymagało, czy doszło do rzeczywistego przekwalifikowania zawodowego ubezpieczonej, co pozwalałoby na przyjęcie, że cel renty szkoleniowej został zrealizowany.

Sąd Okręgowy nie podzielił poglądu organu rentowego, że po odbyciu przez skarżącą dwutygodniowego kursu obsługi kas fiskalnych i komputera doszło do przekwalifikowania zawodowego ubezpieczonej. Niewątpliwie nabyte umiejętności mogą być przydatne w wielu zawodach, m.in. sprzedawcy, jednak nie mogą być uznane za nabycie nowych kwalifikacji zawodowych.

Sąd I instancji wyjaśnił, że orzecznictwo sądów przyjmuje, iż przez kwalifikacje zawodowe należy rozumieć zarówno kwalifikacje formalne, czyli przygotowanie zawodowe udokumentowane świadectwami ukończenia nauki, dyplomami, zaświadczeniami, a także kwalifikacje rzeczywiste w postaci doświadczenia i praktyki zawodowej, które bez potrzeby przekwalifikowania zawodowego pozwalają podjąć prace w innych warunkach i na innym stanowisku niż zajmowanym przed uzyskaniem świadczeń rentowych, ale zgodnym z poziomem posiadanych kwalifikacji zawodowych (patrz: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20.12.2011 r., I UK 175/11). W sytuacji przyznawania renty szkoleniowej chodzi o nabycie nowych kwalifikacji zarówno formalnych, jak i rzeczywistych (odpowiednich do stanu zdrowia osoby poddającej się przekwalifikowaniu), które pozwoliłyby ubezpieczonej na powrót do aktywności na rynku pracy. Takich kwalifikacji, w ocenie Sądu, wnioskodawczyni nie uzyskała.

Dlatego też, w oparciu o powyższe ustalenia i rozważania, Sąd Okręgowy stosownie do art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w wyroku.

Apelację od wyroku wywiódł pozwany organ rentowy, zarzucając:

- naruszenie prawa materialnego, w szczególności art. 134 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 101 pkt 1 i art. 60 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego niezastosowanie pomimo zaistnienia okoliczności uzasadniających ustanie prawa do renty szkoleniowej.
- błędną ocenę stanu faktycznego, polegającą na przyjęciu, iż u ubezpieczonej nie doszło do przekwalifikowania zawodowego, mimo ukończenia kursu obsługi kas fiskalnych i komputera z zastosowaniem komputerowych systemów handlowych.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu apelacji podniesiono, że Sąd Okręgowy dokonał samodzielnej oceny przydatności kursu szkoleniowego na podstawie opinii niezadowolonej z powodu braku uprawnień do świadczenia ubezpieczonej, nie wnikając w program szkolenia

ani nie powołując do opiniowania w sprawie odbytego przez ubezpieczoną kursu szkoleniowego biegłego do spraw szkoleń zajmującego się organizacją szkoleń czy też opracowywaniem programów kursów szkoleniowych. Z art. 60 ustawy o emeryturach

i rentach z FUS nie wynika, aby 6 miesięcy renty szkoleniowej miało odpowiadać

6 miesiącom szkolenia. Byłoby to nawet niemożliwe biorąc pod uwagę terminy uprawomocnienia się decyzji i procedur administracyjnych związanych z kierowaniem ubezpieczonych do Urzędów Pracy. Taka nadinterpretacja mogłaby też prowadzić do nadużyć organizatorów takich szkoleń, którzy zainteresowani byłiby wydłużaniem kursów szkoleniowych nawet do maksymalnego wymiaru renty szkoleniowej tj. o dodatkowe 30 miesięcy.

Organ stwierdził, że skoro ubezpieczona odbyła przewidziany programem kurs szkoleniowy, to należało uznać iż została ona przekwalifikowana. Przy czym przekwalifikowanie w okresie renty szkoleniowej z założenia nie prowadzi do nabycia rzeczywistych kwalifikacji w postaci doświadczenia i praktyki zawodowej, skoro, jak wynika z art. 64 ust.3 ustawy emerytalnej renta szkoleniowa nie przysługuje również w razie osiągnięcia przychodu - bez względu na jego wysokość.

Pozwany stanął na stanowisku, iż prawo do renty szkoleniowej jest uwarunkowane udziałem uprawnionego w szkoleniu, mającym na celu zmianę kwalifikacji zawodowych. Jednocześnie, skoro, jak wynika z art. 60 ust. 2 ustawy emerytalnej, wydłużenie

6- miesięcznego okresu renty szkoleniowej może nastąpić jedynie na czas niezbędny

do przekwalifikowania, to w konsekwencji odbycie szkolenia w postaci kursu obsługi kasy fiskalnej i komputera z zastosowaniem komputerowych systemów handlowych, po którym osoba ma możliwość podjęcia zatrudnienia w handlu i usługach stanowi przesłankę wstrzymania dalszej wypłaty renty szkoleniowej.

W odpowiedzi na apelację ubezpieczona wniosła o oddalenie apelacji (pkt 1) oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotów kosztów postępowania w obu instancjach (pkt 2). Ubezpieczona wniosła również o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka - przedstawiciela starostwa w (...), z opinii biegłego sądowego lekarza oraz z uzupełniającego przesłuchania wnioskodawczyni.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego organu rentowego podlega oddaleniu jako bezzasadna.

Wskazać na wstępie należy, iż analizując sporną kwestię Sąd Okręgowy przeprowadził stosowne postępowanie dowodowe, a w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające

z przepisu art. 233 k.p.c., nie popełnił też uchybień w zakresie zarówno ustalonych faktów, jak też ich kwalifikacji prawnej, które mogłyby uzasadnić ingerencję w treść zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Apelacyjny, aprobując ustalenia faktyczne i rozważania prawne poczynione przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, przyjmuje je za własne,

co oznacza, że nie zachodzi konieczność ich szczegółowego powtarzania (por. wyroki Sądu Najwyższego z 27.03.2012 r., III UK 75/11, LEX nr 1213419; z 14.05.2010 r., II CSK 545/09, LEX nr 602684; z 27.04.2010 r., II PK 312/09, LEX nr 602700; z 20.01.2010 r.,

II PK 178/09, LEX nr 577829; z 08.10.1998 r., I CKN 923/97, OSNC 1999 nr 3, poz. 60).

Wnioski dowodowe ubezpieczonej zgłoszone w odpowiedzi na apelację Sąd Apelacyjny oddalił na podstawie 381 k.p.c. jako spóźnione. Wnioski te ubezpieczona mogła złożyć w postępowaniu przed Sądem Okręgowym. Ubezpieczona nie wykazała w żaden sposób jakoby potrzeba ich powołania wynikała później.

Przedmiotem sporu w rozpoznawanej sprawie była zasadność decyzji pozwanego

w przedmiocie wstrzymania wnioskodawczyni prawa do wypłaty renty szkoleniowej od dnia 1 czerwca 2016 r. Kluczowe znaczenie miało przy tym ustalenie, czy doszło do przekwalifikowania zawodowego ubezpieczonej, tj. czy został zrealizowany cel renty szkoleniowej.

Jak słusznie wywodził pozwany w apelacji, społecznym przeznaczeniem renty szkoleniowej, o jakiej mowa w art. 60 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest umożliwienie osobie niezdolnej do pracy w dotychczasowym zawodzie przekwalifikowanie się i uzyskania takich kwalifikacji zawodowych, które przy jej stanie zdrowia pozwolą na wykonywanie zatrudnienia. W ocenie Sądu Apelacyjnego, odwołująca podczas pobierania renty szkoleniowej nie zrealizowała jej celu.

Przypomnieć należy, że decyzją z dnia 19 listopada 2015 r. organ rentowy przyznał wnioskodawczyni prawo do renty szkoleniowej od dnia 11 sierpnia 2015 r. do 10 stycznia 2016 r., a kolejną decyzją z dnia 03 grudnia 2015 r. - do 10 lutego 2016 r. (na okres 6 miesięcy).

Pismem z dnia 21 grudnia 2015 r. Starosta Powiatowy w (...) wystąpił o przedłużenie renty szkoleniowej do dnia 10 lutego 2017 r. wskazując, że Powiatowy Urząd Pracy w (...) nie dysponował wolnymi środkami na finansowanie szkoleń dla osób poszukujących pracy z rentą szkoleniową. Decyzją z dnia 28 grudnia 2015 r. przedłużono skarżącej prawo do renty szkoleniowej do dnia 10 lutego 2017 r.

W okresie od 25 kwietnia 2016 r. do 9 maja 2016 r. M. W. odbyła kurs z zakresu obsługi kas fiskalnych i komputera z zastosowaniem komputerowych systemów handlowych.

Pismem z dnia 18 maja 2016 r. Powiatowy Urząd Pracy w (...) poinformował organ rentowy o przebiegu procesu przekwalifikowania zawodowego ubezpieczonej wskazując na odbycie ww. kursu.

Na podstawie zawiadomienia z dnia 18 maja 2016 r., decyzją z dnia 25 maja 2016 r. organ rentowy wstrzymał wypłatę renty szkoleniowej M. W. od dnia 1 czerwca 2016 r., uznając, że z zawiadomienia tego wynika, że ubezpieczona zakończyła szkolenie i uzyskała nowe uprawnienia – kwalifikacje. W uzasadnieniu decyzji pozwany stwierdził, że – jak wynika z zawiadomienia - ubezpieczona po zakończonym szkoleniu ma możliwość zatrudnienia w handlu i usługach.

Sąd Apelacyjny, tak samo jak Sąd Okręgowy, nie podziela wniosku, jakoby odbycie przez wnioskodawczynię przedmiotowego zaledwie 10-dniowego kursu doprowadziło do jej przekwalifikowania zawodowego. Przeczą temu zasady logiki i doświadczenia życiowego. Oczywiście można przyjąć, że odwołująca w trakcie kursu podniosła swoje umiejętności, ale brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania, że doprowadził on do jej przekwalifikowania zawodowego. Ukończenie tego typu kursu, bez jakiegokolwiek oceny pozyskanej wiedzy i umiejętności, nie skutkuje nabyciem nowych kwalifikacji w takim stopniu, który umożliwiałby ubezpieczonej powrót do aktywności na rynku pracy (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 12 kwietnia 2007 roku, III AUa 53/06, LEX nr 446747).

Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że przy ocenie, czy w trakcie pobierania renty szkoleniowej został zrealizowany jej cel, nie chodzi o to, czy ubezpieczony odbył jakiś kurs i w ilu takich szkoleniach uczestniczył, ale czy w ich ramach realnie nabył umiejętności pozwalające na podjęcie zatrudnienia w zakresie objętym szkoleniami. Oczywiście jest przy tym, że okres pobierania renty szkoleniowej nie musi być jednocześnie okresem stałego odbywania kursów, ale w jego trakcie osobie niezdolnej do pracy winno się umożliwić rzeczywiste nabycie nowych kwalifikacji prowadzące do przekwalifikowania zawodowego. Tymczasem, posługiwanie się kasą fiskalną oraz komputerem to co prawda umiejętności przydatne, a nawet niezbędne, przy wykonywaniu wielu zawodów, ale nie można przyjąć,

aby składały się na sumę kompetencji oznaczających uzyskanie nowego zawodu.

Nie bez znaczenia pozostaje przy tym okoliczność, iż pomimo ukończenia przedmiotowego kursu, nie skierowano do ubezpieczonej jako osoby poszukującej pracy żadnej propozycji zatrudnienia.

Odnosząc się w tym miejscu do argumentacji pozwanego przedstawionej w apelacji, zgodnie z którą Sąd I instancji dokonał samodzielnej oceny przydatności kursu, nie wynikając w program szkolenia ani nie powołując w tym celu biegłego, Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, iż w toku postępowania zarówno przed Sądem I instancji, jak i postępowania apelacyjnego nie zgłoszono w tym zakresie stosownych wniosków dowodowych. Tymczasem, reguły dowodzenia w procesie cywilnym (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.) zobowiązują strony

do wskazywania dowodów, z których wywodzą one skutki prawne. Zasada ta znajduje zastosowanie również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, których przedmiotem są odwołania ubezpieczonych od decyzji organów rentowych. Zgodnie z zasadą kontrydiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego. To one,

a nie sąd, są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i one wreszcie ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. Na sądzie rozpoznającym sprawę nie spoczywa powinność zarządzania dochodzeń mających na celu uzupełnienie i wyjaśnienie twierdzeń stron oraz poszukiwanie dowodów na ich udowodnienie. Do sądu nie należy przeprowadzanie z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.),

a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie

(art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne - art. 6 k.c. (zob. wyroki SN: z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 5-6, poz. 76, wyrok SA w Poznaniu z dnia 29 grudnia 2003 r., I ACA 1457/03, OSA 2005, z. 3, poz.12, wyroki SN: z dnia 11 lipca 2001 r., V CKN 406/00, Lex nr 52321, z dnia 12 kwietnia 2000 r.,

IV CKN 22/00, Lex nr 52438).

Materiał dowodowy w kształcie zaoferowanym przez strony nie pozwalał na dokonanie innego ustalenia niż to, że kurs, jako M. W. odbyła na przełomie kwietnia i maja 2016 r. nie doprowadził do uzyskania przez nią kwalifikacji realnie umożliwiających podjęcie zatrudnienia w nowym zawodzie.

Mając zatem na uwadze, że, ze wskazanych powyżej względów, nie doszło do przekwalifikowania zawodowego ubezpieczonej, brak było podstaw do wstrzymania wypłaty wnioskodawczyni renty szkoleniowej.

Przypomnieć można, że zgodnie z art. 60 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS osobie spełniającej warunki do renty z tytułu niezdolności do pracy, w stosunku do której orzeczono celowość przekwalifikowania zawodowego ze względu na niezdolność do pracy

w dotychczasowym zawodzie, przysługuje renta szkoleniowa przez okres 6 miesięcy,

z zastrzeżeniem ust. 2 i 4. Przepis art. 60 ust. 2 ustawy przewiduje, iż powołany okres

6 miesięcy ulega wydłużeniu na czas niezbędny do przekwalifikowania zawodowego, nie dłużej niż o 30 miesięcy, natomiast przepis art. 60 ust. 4 ustawy stanowi, iż okres ten może ulec skróceniu, jeżeli przed jego upływem starosta zawiadomi organ rentowy: (1) o braku możliwości przekwalifikowania do innego zawodu; (2) o tym, że osoba zainteresowana nie poddaje się przekwalifikowaniu zawodowemu.

Stosownie do art. 119 ust. 2 ustawy, w razie orzeczenia o celowości przekwalifikowania zawodowego organ rentowy wydaje decyzję o przyznaniu renty szkoleniowej na okres

6 miesięcy i kieruje zainteresowanego do powiatowego urzędu pracy w celu poddania przekwalifikowaniu zawodowemu. Zgodnie zaś z art. 119 ust. 3, na wniosek starosty organ rentowy wydaje decyzję o przedłużeniu prawa do renty szkoleniowej na okres wskazany

w tym wniosku, z uwzględnieniem przepisu art. 60 ust. 2.

Z przywołanych przepisów jednoznacznie wynika, że osobie, która spełnia przesłanki wskazane w art. 57 powyższej ustawy, a jednocześnie stwierdza się, że rokuje ona odzyskanie zdolności do pracy po przekwalifikowaniu zawodowym przyznaje się rentę szkoleniową

na 6 miesięcy. Jak trafnie wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 sierpnia 2009 r. (I UK 79/09, LEX nr 530758): „Przedłużenie okresu tej renty, stosownie do treści art. 60 ust. 2 ustawy, wymaga zaistnienia nowych, dodatkowych okoliczności związanych

z uruchomieniem procedury związanej z przekwalifikowaniem zawodowym, w której określone zadania, oprócz organu rentowego, wykonuje powiatowy urząd pracy oraz starosta. Wstępnym warunkiem przedłużenia okresu renty szkoleniowej jest stwierdzenie, że istnieje możliwość przekwalifikowania zawodowego i podjęcie przez ubezpieczonego nauki nowego zawodu w ramach możliwości oferowanych przez powiatowy urząd pracy. Następnie zaś

w oparciu o informacje udzielane przez powiatowy urząd pracy dokonywana jest

przez starostę ocena, czy ubezpieczony poddaje się przekwalifikowaniu i czy przewidywany okres tego przekwalifikowania jest dłuższy niż okres 6 miesięcy, co uprawnia do wystąpienia ze stosownym wnioskiem do organu rentowego o przedłużenie prawa do renty szkoleniowej. Uznać zatem należy, że warunkiem koniecznym przedłużenia prawa do renty szkoleniowej jest podjęcie przekwalifikowania zawodowego, którego przewidywany czas trwania jest dłuższy niż 6 miesięcy i rokowanie co do jego pomyślnego zakończenia. Takie rozwiązanie uwzględnia cel renty szkoleniowej, która przysługuje wyłącznie w okresie nabywania przez ubezpieczonego nowych kwalifikacji niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Innymi słowy, jeśli ubezpieczony nabędzie nowe kwalifikacje umożliwiającemu podjęcie pracy zarobkowej, do której wykonywania jest zdolny, odpada cel renty szkoleniowej, a tym samym ustają przesłanki prawa do tego świadczenia. Co więcej, z tym momentem ustaje zwykle stwierdzana wcześniej częściowa niezdolność do pracy, bowiem nabycie nowych kwalifikacji, które ubezpieczony może wykonywać przy swoim stanie zdrowia, pozwala

na uznanie go za zdolnego do pracy, gdyż nie ma się już do czynienia ze znacznym ograniczeniem zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12

ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Funkcja tego świadczenia dezaktualizuje się również w przypadku, kiedy ubezpieczony nie podda się przekwalifikowaniu”.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, że ubezpieczona niewątpliwie rozpoczęła przekwalifikowanie zawodowe. Niemniej jednak, odbycie jednego, krótkiego kursu, jak już wyżej wskazano, nie doprowadziło do jej przekwalifikowania, umożliwiającego podjęcie zatrudnienia w nowym zawodzie. Skoro zatem proces przekwalifikowywania wnioskodawczyni nie został ukończony i nie minął maksymalny okres, na jaki można przyznać rentę szkoleniową, to zaskarżoną decyzję wstrzymującą wypłatę przedmiotowego świadczenia należy uznać za błędną.

W tym stanie rzeczy, uznając, że Sąd I instancji nie dopuścił się zarzucanego

w apelacji błędnego ustalenia stanu faktycznego, jak również nie naruszył żadnych norm prawa materialnego, Sąd Apelacyjny, działając na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację pozwanego, jak w sentencji wyroku.

Na zakończenie rozważań Sąd Apelacyjny wskazuje, że brak było podstaw

do zasądzenia na rzecz ubezpieczonej od pozwanego zwrotu kosztów procesu. Jeśli chodzi

o koszty postępowania pierwszoinstancyjnego, to wniosek ten, mając na uwadze treść art. 109 § 1 k.p.c., należy traktować jako spóźniony. W postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym wnioskodawczyni nie poniosła natomiast żadnych kosztów, to nie ona bowiem wniosła apelację, co wiązałoby się z koniecznością uiszczenia opłaty sądowej, nie była także reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, co generowałoby koszt w postaci jego wynagrodzenia.

SSA Grażyna Czyżak SSA Alicja Podlewska SSA Daria Stanek